

Leren leren Een invulling vanuit de wetenschappen

Bij de realisatie van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' moet sterk het accent komen te liggen op probleemoplossend gedrag. De school moet de kinderen leren leren. Het is niet voldoende leerstof aan te brengen - les te 'geven' - en trucjes te leren. Vaak blijkt bij een toets of een examen de leerstof niet echt verwerkt en gekend. De discrepantie tussen de overladen leerplannen en de toegemeten tijd is hiervan zeker de oorzaak. Zelfs het aanleren van een heuristiek blijkt niet steeds succesvol om een leerling vraagstukken te leren oplossen. Het probleem zit dieper. We moeten inzicht hebben in de wijze waarop leerlingen leren, hoe ze nieuwe kennis en inzicht verwerven. Ook motivatie speelt een belangrijke rol bij het leren, naast affectieve factoren zoals een gunstige leeromgeving en leerklimaat, een goede relatie leraar-leerling... Het product van het leren is een middel: het proces van leren is veel belangrijker!

Wie als leraar bij de leerlingen meer wil bereiken dan memoriseren en reproduceren, maar werkelijk wil dat zij inzicht verwerven en weten hoe ze over een onderwerp iets kunnen leren, moet hen *een methode* aanleren. Leerlingen moeten de gelegenheid krijgen zelfstandig te leren, niet occasioneel, maar systematisch. De werkvormen in de klas moeten aangepast worden: we moeten overschakelen van 'doceren' naar 'onderzoeken'. De eindtermen 'leren leren' zullen binnen de wetenschappelijke vakken dan ook aan bod komen binnen de eindtermen 'onderzoekend leren/leren onderzoeken' (dat zijn gemeenschappelijke eindtermen voor de vakken fysica, chemie en biologie).

Het onderzoekend leren is gericht op het verwerven van een stevige en operationele kennisbasis en biedt de gelegenheid om het geleerde in een grote diversiteit van contexten aan te wenden. Het geven van zelfstandige opdrachten biedt bovendien meer mogelijkheden tot differentiatie naar tempo en niveau. Wij kunnen dan ook alle uitgangspunten van Luc Vercammen in het inleidend artikel op dit themanummer onderschrijven.

Sonja De Craemer
Hogeschool West-Vlaanderen, Departement lerarenopleiding
(Didactiek fysica), Sint-Jorisstraat 71, 8000 Brugge
decraemers.hpi@hogeschool-wvl.be